

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană a fost elaborat de către Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i>
Elaborarea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană rezultă din prevederile: - <u>Planului Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, Capitolul 27 Mediu și schimbări climatice, pct. 33 – termen de aprobare martie 2025.</u> - <u>Planul Național de Reglementare pentru anul 2025, acțiunea 324 (termen de realizare - 26.03.2025).</u> - Legii nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între RM, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (în continuare UE) și statele membre ale acestora, pe de altă parte. Potrivit anexei XI al Acordului de Asociere RM - UE, Republica Moldova se angajează să își apropie progresiv legislația națională în domeniul protecției și gestionării apei de prevederile stipulate în: <u>Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei și în Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării.</u>
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i>
În Raportul anual 2023 de progres al Comisiei Europene, este reiterată necesitatea de „consolidare a punerii în aplicare și îmbunătățirii legislației, cu accent pe legislația orizontală, protecția naturii, gestionarea apei”, iar la domeniul <i>resurse de apă</i> este remarcată alinierea legislației la Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru normativ de politică comunitară în domeniul apei, precum și Directiva 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării, dar și necesitatea de continuare a alinierii la alte componente din aquis-ul UE. Totodată, acțiunile care au condiționat elaborarea proiectului de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană, sunt axate pe consolidarea și îmbunătățirea abordărilor la nivel național privind criteriile de identificare, delimitare, evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană, care se bazează pe evaluarea criteriilor geologice, hidrodinamice și de stare cantitativă și calitativă care trebuie să garanteze că pot fi atinse obiectivele de mediu pentru apele de suprafață și pentru apele subterane. Pentru o evaluare amplă se iau în considerare atât condițiile naturale, cât și alterări minore ale acestora și/sau amploarea impactului

antropic și, respectiv, starea corpurilor de apă subterană.

Suplimentar, în procesul de desfășurare a self-screening-ului au fost identificate, aspecte reflectate în Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei și în Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării, care necesită a fi transpuse în legislația națională și implementate în vederea consolidării procesului de gestionare a resursei de apă și îmbunătățirea treptată a calității acesteia.

Având în vedere lipsa unor metodologii care să fie completate de instrumente concrete de stabilire a stării corpurilor de apă subterană, această metodologie vine să dezvolte un mod practic și eficient de abordare, care se sprijină pe instrumente concrete și mijloace de acțiune pentru îmbunătățirea stării apelor și propunerea unui mod de stabilire a stării corpurilor de apă subterane, care să eficientizeze procesul de dezvoltare a unor programe de măsuri de remediere împotriva poluării și deteriorării corpurilor de apă subterană.

Apele subterane constituie cel mai mare rezervor de apă dulce din lume, reprezentând mai mult de 97% din toate rezervele de ape dulci disponibile pe glob. Resursele de apă subterană sunt vitale pentru alimentarea cu apă potabilă, irigarea terenurilor agricole și durabilitatea râurilor, lacurilor și zonelor umede. Cu toate acestea, cererea crescută, creșterea populației și schimbările climatice exercită din ce în ce mai mult presiune asupra resurselor de apă subterană. Asigurarea populației cu apă potabilă constituie unul dintre factorii primordialii ai securității naționale a unei țări. Apele subterane freatice joacă un rol esențial în ciclul hidrologic fiind drenate de râuri, și doar în timpul viiturii se creează condiții de alimentare temporară a apelor freatice din contul apelor de suprafață. Factorii climatici (temperatura, precipitațiile atmosferice, umiditatea aerului etc.) influențează direct și imediat regimul cursurilor de apă de suprafață, și sunt responsabili în principal de alimentarea și regimul apelor subterane. Influența acestor factori asupra regimului apelor subterane scade cu adâncimea acviferelor și cu distanța față de domeniile de alimentare de la suprafață.

Din cauza lipsei de precipitații atmosferice pe o perioadă destul de îndelungată se observă o scădere a nivelului apelor subterane (în special a apelor freatice) din limitele teritoriului Republicii Moldova astfel avem o alimentare a apelor subterane slabă și insuficientă. Începând cu luna martie se observă o scădere a nivelului apelor subterane ajungând în luna iulie ca scăderea nivelului să varieze între 0,8 – 2 m.

Scăderea nivelului nu este influențată numai de factorii naturali dar și de factorii antropogeni. Lipsa și gestionarea necorespunzătoare au dus deja la contaminarea și supraexploatarea acviferelor în unele zone ale republicii și ar putea duce la probleme de aprovizionare cu apă pe viitor. Până recent, în Republica Moldova apele subterane se utilizau în calitate de ape potabile, însă din lipsa precipitațiilor apele subterane au devenit din ce în ce mai utilizate pentru irigarea terenurilor agricole. Utilizarea apelor subterane pentru irigarea terenurilor agricole fără cercetări complexe atât hidrogeologice, ce țin de calitatea apelor deoarece majoritatea apelor subterane sunt salinice cu o mineralizare ridicată, cât și pedologice pot duce la un efect negativ asupra solurilor prin salinizarea și degradarea acestora.

Monitorizarea apelor subterane eficientă din punct de vedere cantitativ și calitativ sunt condiții prealabile pentru orice gestionare eficientă a resurselor de ape subterane, pentru a o

utiliza și proteja corespunzător.

Rezervele de apă subterană nu se măresc, dar consumul ei crește în permanență ceea ce poate duce la epuizarea acestora. Totodată Deoarece apele subterane circulă încet prin subsol, impactul activităților umane le poate afecta pe o durată lungă de timp. Aceasta înseamnă că poluarea care a apărut cu zeci de ani în urmă - fi e ea din agricultură, industrie sau din alte activități umane - poate încă amenința calitatea apelor astăzi și, în anumite cazuri, va continua să facă asta și pentru câteva generații viitor.

În contextul celor menționate, este necesar de menționat că, apele subterane sunt “resurse ascunse” care sunt cantitativ mult mai importante decât apele de suprafață și pentru care prevenirea poluării, monitoring-ul și reabilitarea sunt mult mai dificile decât pentru apele de suprafață, datorita inaccesibilității lor.

Acest caracter ascuns face dificilă atât localizarea și caracterizarea adecvată a poluării cât și înțelegerea impacturilor poluării, având adesea ca rezultat o lipsă de conștientizare și/sau evidență a extinderii riscurilor și presiunilor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Urmare a lacunelor și deficiențelor identificate în procesul de gestionare și monitoring a resurselor de apă și în vederea asigurării transpunerii dinamice a Directivei 2000/60/UE precum și a cu Directiva 2006/118/CE prin respectarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova pe plan internațional, se impune necesitatea elaborării și aprobării Metodologiei de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană.

Documentul elaborat stabilește etapele principale care trebuie parcurse prin analizarea și aplicarea noilor prevederi în domeniul activității de monitorizare, evaluare din punct de vedere al stării calitative în raport cu impactul presiunilor antropice și propunerea unor metode de reabilitare, astfel încât corpul de apă subterană studiat, să atingă obiectivele de mediu.

Apa subterană reprezintă o resursă importantă a cărei deteriorare cantitativă, dar mai ales chimică, este dificil și costisitor de remediat, astfel încât pentru protecția și în interesul utilizării durabile a acestei resurse, este necesară instituirea unui cadru bazat pe principiile prevenției.

Analiza privind tipul presiunilor trebuie efectuată pentru fiecare corp de apă subterană în parte, luându-se în considerare doar presiunile semnificative care exercită impact asupra stării chimice și cantitative a corpului de apă subterană. La nivel național, ca surse semnificative de poluare, care pot exercita impact asupra stării chimice a corpurilor de apă subterană, au fost considerate presiunile difuze și punctiforme cauzate de aglomerările umane, sursele din agricultură, precum și cele din industrie.

Starea bună din punct de vedere cantitativ a apei subterane se atinge atunci când nivelul apei subterane în corpul de apă analizat este astfel încât resursele de apă subterană disponibile nu sunt depășite de rata de captare medie anuală pe termen lung. Deteriorarea stării cantitative a corpurilor de apă subterană este determinată de scăderea constantă în timp, dar și pe suprafață, a nivelului hidrostatic/piezometric. În cazul corpurilor de apă subterană freatică, scăderea nivelului hidrostatic poate avea două cauze, respectiv o cauză naturală și o cauză antropică:

- Scăderea cantității de precipitații, care reprezintă, în general, principală sursă de alimentare cu apă a acviferelor (cauză naturală);

- Exploatarea apei subterane pentru alimentarea cu apă potabilă, irigații sau apă industrială (cauză antropică).

Scăderea cantității de precipitații, în principal ca efect al schimbărilor climatice, determină o scădere a nivelului hidrostatic pe întreg corpul de apă subterană în timp ce exploatarea de apă subterană are efect local asupra nivelului apei subterane freatice.

Pentru analiza deteriorării/nedeteriorării din punct de vedere cantitativ (scăderea nivelului hidrostatic), ca efect al activităților antropice, trebuie avut în vedere atât distribuția captărilor de apă pe suprafața corpului de apă subterană, cât și debitele de apă exploatare. Variația nivelului piezometric al acviferelor de adâncime este mult mai puțin influențată de variația condițiilor climatice comparativ cu cel al acviferelor freatice. Analiza trebuie făcută pentru fiecare sondă de exploatare (singulară) sau fiecare captare. Astfel apare, și în cazul corpurilor de apă subterană de adâncime, termenul de deteriorare/nedeteriorare locală din punct de vedere cantitativ ca efect local al lucrării/lucrărilor de exploatare (cauză antropică).

În acest sens, pentru atingerea stării (cantitative și chimice) bune a corpurilor de apă subterană, în metodologie sunt specificate următoarele:

- Identificarea, delimitare și caracterizarea corpurilor de ape subterane (unități de management) în cadrul districtelor de bazin hidrografic și rezultatele să fie publicate în planurile de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice. Caracterizarea se bazează pe înțelegerea sistemului, în special pe cunoașterea factorilor directori, a presiunilor, a stării, a impacturilor și răspunsurilor, care constituie coloana vertebrală a planificării managementului pe bazine hidrografice. Aceasta implică analizarea presiunilor și impacturilor activităților umane asupra calității apelor subterane, în vederea identificării corpurilor de ape subterane aflate la risc de a nu îndeplini obiectivele de mediu. Această analiză trebuie să evalueze riscurile legate de utilizările apei și de interacțiunile cu ecosistemele terestre sau acvatice asociate, în funcție de tipurile de presiuni și de vulnerabilitatea acviferului.
- Evaluarea și clasificarea corpurilor de apă subterană va ajuta la stabilirea punctelor de monitoring al apelor subterane pe baza rezultatelor caracterizării și evaluării riscului, pentru a furniza o imagine de ansamblu a stării chimice și cantitative a apelor subterane. În acest context, datele de monitoring constituie un element esențial al întregului ciclu de management.
- Realizarea planului de gestionare al bazinului hidrografic pentru fiecare district de bazin hidrografic, se va elabora prin includerea unui rezumat al presiunilor și impacturilor activităților umane asupra stării apelor subterane, o prezentare sub formă de hartă a rezultatelor monitoring-ului, un rezumat al analizei economice a utilizării apei, un rezumat al programelor de protecție și al măsurilor de control și remediere.
- Sunt necesare măsurile de bază care includ, în special, necesitatea controalelor asupra exploatării apelor subterane, realimentărilor artificiale și extinderii corpurilor de ape subterane (cu condiția ca acestea să nu compromită realizarea obiectivelor de mediu). Evacuările punctiforme și sursele difuze răspunzătoare pentru cauzarea

poluării sunt de asemenea reglementate în cadrul măsurilor de bază. Evacuările directe de poluanți în apele subterane sunt interzise în conformitate cu o serie de prevederi din legislația națională. Astfel, prevederile stipulate în Metodologie vin să contribuie la consolidarea procesului de monitoring a resurselor de apă, implementarea cu succes a planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice, precum și la preluarea celor mai bune practici aplicabile la nivelul Uniunii Europene.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Pe marginea problemelor care au stat la baza elaborării proiectului de hotărâre de guvern nu există opțiuni alternative de intervenție, totodată această metodologie este elaborată în temeiul art. 46 alin. (3) al Legii apelor nr. 272/2011. De asemenea, elaborarea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană rezultă din prevederile Planului Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, Capitolul 27 Mediu și schimbări climatice, pct. 33. Respectiv, o altă opțiune alternativă nu a fost identificată, punându-se accent pe necesitatea respectării documentelor strategice naționale, precum și pe faptul că, cadrul legislativ existent la moment în domeniul gestionării și protecției resurselor de apă este imperfect și necesită o ajustare cât mai urgentă. În cazul lipsei unei intervenții legislative, se va periclita tot mai mult starea actuală a corpurilor de apă subterană din republică. Este de menționat că în Raportul anual 2023 de progres al Comisiei Europene, este reiterată necesitatea de <i>„consolidare a punerii în aplicare și îmbunătățirii legislației, cu accent pe legislația orizontală, protecția naturii, gestionarea apei”</i>, iar la domeniul <i>resurse de apă</i> este remarcată alinierea legislației la Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru normativ de politică comunitară în domeniul apei, precum și Directiva 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării, dar și necesitatea de continuare a alinierii la alte componente din aquis-ul UE. Totodată ținem să menționăm că în procesul de stabilire a stării corpurilor de apă subterană, se consideră obligatoriu efectuarea monitorizării cantitativ și calitativ a apelor subterane. Responsabilii pentru acest proces trebuie să întocmească un raport, informația căruia va servi pentru elaborarea programului de măsuri pentru următorul ciclu a planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic. O dată cu aplicarea măsurilor prevăzute în planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic, starea apelor se va schimba în unele cazuri, ceea ce duce la o reevaluare a unor corpuri de apă și includerea loc în altă categorie de corp de apă. Prin urmare, la fiecare șase ani procesul trebuie revizuit și dezvoltat.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
În prevederile proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană s-au luat în considerare (pe lângă cerințele tehnice și de protecție), și valorile politice, economice, sociale și culturale. Definirea obiectivelor de mediu pentru trebuie să înceapă cu o evaluare a condiției reale a stării corpurilor de apă subterană din republică.

Pentru clasificare a stării corpurilor de apă este necesar de a fi analizate presiunile care au un impact minor sau semnificativ asupra resurselor de apă subterană. Principalele presiuni sunt reprezentate de sursele de poluare difuză, sursele de poluare punctiforme, captările de apă, și realimentare artificială, care pot avea efect direct asupra resurselor de apă prin deteriorarea stării acestora. Astfel, pentru corpurile de apă de subterană, se consideră că impactul semnificativ va induce riscul neatingerii obiectivelor de mediu. Aceasta presupune înțelegerea naturii impactului provocat de o anumită presiune și aplicarea unor metode specifice de monitorizare ori evaluare a relației dintre presiune și impact.

Autoritățile trebuie să se asigure că informarea referitoare la măsurile ce vor fi implementate prin intermediul planurilor de gestionare a districtului bazinului hidrografic vor fi transparente și ușor accesibile publicului. Acest obiectiv poate fi dobândit prin mijloace de bază ca educarea publicului cu privire la importanța unui management preventiv și efectele distrugătoare ale corpurilor de apă, educare care poate începe în școli, se poate continua prin informări prin mijloacele uzitate în fiecare loc în parte sau prin însemne locale care să amintească oamenilor de importanța protecției resurselor de apă. Prin toate aceste mijloace, publicul este încurajat să informeze autoritățile de gestionare resurselor de apă despre presiunile și riscurile asupra corpurilor de apă.

Participarea publicului presupune un proces continuu de informare, consultare și participare activă a publicului în următoarele subiecte: starea actuală a apelor din bazinele hidrografice, stabilirea obiectivelor de mediu, elaborarea și revizuirea planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice și stabilirea și implementarea programelor de măsuri în bazinele hidrografice.

Stabilirea stării corpurilor de apă subterană contribuie la obținerea unei viziuni coerente și complete asupra stării apelor din cadrul fiecărui district hidrografic și contribuie la stabilirea obiectivelor de mediu și la dezvoltarea programelor de măsuri pentru protejarea și remedierea stării în principal, a apelor subterane utilizate pentru aprovizionare cu apă potabilă.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană nu va necesita alocarea unor mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 932/2013, se stabilește anual un program de monitoring de supraveghere și un program de monitoring operațional care este finanțat din sursele bugetului de stat. În anumite cazuri suplimentar vor fi stabilite programe de monitoring de investigare.

De asemenea ținem să informăm că în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 272/2011, Hotărârii guvernului nr. 866/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de elaborare și de revizuire a Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic și Hotărârea Guvernului nr. 932/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și evidența stării apelor de suprafață și subterane aprobat prin, rezultatele monitorizării se prezintă și sunt utilizate în elaborarea planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice pentru formularea obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă,

precum și selectarea programelor de măsuri care este și o decizie politică. Prin urmare, alegerea programelor de măsuri este bazată pe sincronizare, disponibilitate de resurse umane și financiare, acceptare socială și ambiții politice.

În procesul de stabilire a stării corpurilor de apă, este vital de a fi luat în considerare aspectul că strategia de monitorizare și dezvoltare necesită adesea ajustări în timp, pe măsură ce se impune reevaluarea informațiilor. Dinamica informațiilor impune o regândire periodică a modelelor conceptuale de colectare a datelor și a activităților de monitoring, care decurg din acestea, în scopul actualizării abordării. Această dinamică nu trebuie să negligeze continuitatea în timp a seriilor de măsurători, necesare detectării tendinței semnificative și realiste a stării corpurilor de apă din republică.

Astfel, monitorizarea calității și cantității apelor subterane constituie un suport vital pentru orice program de management al apelor și este definită ca o activitate integrată de evaluare a caracteristicilor chimice și cantitative ale apei, în relație cu condițiile de sănătate umană (deoarece apele subterane sunt sursa strategică de aprovizionare a populației cu apă potabilă), și cele ale ecosistemelor terestre dependente de apele subterane.

Prevederile stipulate în Metodologie vin să contribuie la consolidarea procesului de monitoring a resurselor de apă, implementarea cu succes a planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice, precum și la preluarea celor mai bune practici aplicabile la nivelul Uniunii Europene.

Astfel, se impune un management integrat a resurselor de apă din republică care să recreeze o balanță între dezvoltare și mediu, între ecosistem și ecosistem.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Crearea unui cadru legal, administrativ și economic care să dea posibilitatea sectorului public și privat, voluntarilor și publicului larg să-și aducă propria contribuție la prevenirea presiunilor și riscurilor, precum și reducerea impactului negativ asupra stării corpurilor de apă, și nu în ultimul rând asupra utilizării acesteia în calitate de apă potabilă.

4.4. Impactul social

Importanța protecției corpurilor de apă subterană rezultă în principal din câteva deziderate complexe:

- asigurarea condițiilor de mediu favorabile pentru om, în special prin resurse de calitate (apă, aer, sol, energie etc) precum și prin condiții sociale și estetice de calitate;
- conservarea resurselor vitale pentru om și natură - apa subterană fiind o resursă epuizabilă, sunt degradabile și adesea ireversibil.

Apa este un element cheie pentru îmbunătățirea condițiilor de viață, reducerea mortalității și morbidității, creșterea productivității agricole, dezvoltarea economică și asigurarea integrității ecosistemelor. Fără progres în domeniul managementului resurselor de apă nu putem înregistra un progres în dezvoltare economică generală.

Resursele de apă potabilă ale lumii sunt sub o presiune crescândă. Protecția apelor subterane ca sursă strategică pentru alimentarea cu apă a populației, este un obiectiv principal în rezultatul căruia omul ar fi beneficiarul final, dar și poate cel mai important al unei resurse de calitate. Problema este că tocmai omul, în ignoranța acceleratului proces de dezvoltare

socio-economică din ultimele secole, a degradat resursele de apă și prin aceasta a degradat condițiile de viață. Alterările vizibile azi au deja efecte importante asupra cantității și calității resurselor de apă, lucru care ne face conștienți că pe viitor, prin lipsa unei direcții de acțiune cu caracter reparator, rezultatele pot deveni dramatice. Dacă resursele de apă nu sunt gestionate corect și protejate, acestea nu vor putea susține dezvoltarea comunităților umane. Astfel accesul la o sursă de apă potabilă mai sigură va contribui la o stare de sănătate mai bună, ceea ce va îmbunătăți calitatea vieții și va spori durata de viață a populației. În plus, se va asigura un acces mai extins la apă potabilă sigură, garantând accesul la surse de apă potabilă fiabile, ceea ce va ajuta la reducerea inegalităților dintre zonele urbane și cele rurale, precum și între diferitele grupuri socio-economice. Asigurarea accesului la apă potabilă de calitate este crucială pentru protejarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor și pentru menținerea unui standard minim de trai pentru toți, contribuind astfel la o societate mai echitabilă.

Prin implementarea trasabilității și a unor măsuri mai stricte pentru gestionarea riscurilor de contaminare, cetățenii vor dobândi o mai mare încredere în calitatea apei pe care o consumă, precum și în capacitatea autorităților de a asigura sănătatea publică. Campaniile de informare și creșterea transparenței în administrarea resurselor de apă vor sprijini o mai bună conștientizare a populației cu privire la importanța calității apei și a protecției mediului.

Astfel, prevederile stipulate în Metodologie vin să contribuie la consolidarea procesului de monitoring a resurselor de apă subterană, implementarea cu succes a planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice, precum și la preluarea celor mai bune practici aplicabile la nivelul Uniunii Europene.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de act normativ nu se referă la afectarea datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Egalitatea sexelor este un concept care trebuie să înceapă de la acest nivel, eliberând femeia de unele sarcini, oferindu-i astfel șansa de emancipare pentru a putea avea mai mult timp pentru implicarea în alte activități ale colectivității în care trăiește, chiar în procesul de gestionare a apelor la nivelele cele mai superioare.

Măsurile propuse în proiectul de hotărâre de Guvern vizează accesul tuturor persoanelor la resurse de apă de calitate pentru satisfacerea nevoilor de bază.

4.5. Impactul asupra mediului

Managementul integrat a fost definit ca procesul care promovează coordonat dezvoltarea și managementul apei, al terenurilor și al resurselor corelate, cu scopul de a maximiza rezultatele bunăstării economice și sociale într-o manieră echitabilă, fără a compromite durabilitatea ecosistemelor vitale. Prin urmare managementul integrat este un proces, care implică mai multe metode, mijloace și tehnologii care trebuie implementate și corelate, precum și este destinat îmbunătățirii situației socio-economice a omenirii fără a afecta ecosistemele acvatice sau cele care au legătură cu mediul acvatic. Astfel se accentuează interacțiunile existente între ecosistemele terestre dependente de ape subterane, și între utilizatori, mediu și infrastructură. Acesta este un cadru integrat de abordare a problemei care trebuie să se bazeze în implementare pe abordarea de metode integrate și durabile.

Poluarea apei poate avea cauze naturale, însă de cele mai multe ori cauzele sunt de natură antropică. Pe lângă rolul de a asigura nevoile de bază ale vieții și continuitatea activităților economice, apa acționează ca un mediu de colectare și ca un mecanism de transport pentru reziduuri casnice, agricole și industriale. Deteriorarea calității apei cauzată de poluare influențează posibilitățile de utilizare a apei, punând în pericol sănătatea oamenilor și funcționarea ecosistemelor terestre dependente de apele subterane, deci reducerea utilizării efective și creșterea competiției pentru o apă cu calitate adecvată.

Agricultura își aduce contribuția la deteriorarea resurselor de apă subterană prin utilizarea de fertilizanți. Astfel, utilizarea apei neresponsabilă și care nu corespunde unei stări chimice bune în agricultură are ca efecte negative asupra solului prin distrugerea structurii acestuia. Un mare impact asupra solului prin utilizarea apei necorespunzător este degradarea solului fiind vizibilă pe circa 30% din suprafețele irigate ale globului. Efectele degradării solului se resimt direct, în scăderea productivității agricole la hectar însă, în numeroase cazuri, și indirect, de exemplu prin colmatarea lacurilor aducându-l la un potențial ecologic slab.

Zootehnia reprezintă un alt sector care impune o regândire a activităților și a managementului acestora. Faptul că resursele de apă din unele zone lasă de dorit din punct de vedere calitativ reprezintă un factor restrictiv pentru zootehnie. Totodată depozitarea improprie a reziduurilor provenite din zootehnie poate duce la o poluare a surselor de alimentare cu apă potabilă resimțită atât de animale, cât și de oameni.

Efectele schimbărilor climatice vor impune o mai bună gestionare a resurselor de apă deoarece temperaturile mai mari și precipitațiile mai reduse vor duce la scăderea resurselor de apă, dar creșteri ale cerințelor de apă. Aceste efecte pot cauza deteriorări ale calității corpurilor de apă, modificând balanța între cerere și resursă.

Cauzele majore ale deteriorării calitative și cantitative ale resursei de apă sunt de multe ori foarte explicite și se reflectă în activități directe asupra sistemelor acvatice, însă nu pot fi uitate cauze indirecte precum lipsa de resurse financiare suficiente, natura fragmentată a serviciilor hidrologice și numărul insuficient de cadre calificate.

Multe din aceste probleme au apărut ca urmare a unui model de dezvoltare care este distructiv din punct de vedere al mediului și dintr-o lipsă a conștiinței publice și a educației pentru protejarea resurselor de apă de suprafață și subterane.

Stabilirea stării corpurilor de apă subterană contribuie la obținerea unei viziuni coerente și complete asupra stării apelor din cadrul fiecărui district hidrografic și contribuie la stabilirea obiectivelor de mediu și la dezvoltarea programelor de măsuri pentru protejarea și remedierea stării acestora.

Prin adoptarea unei abordări integrate a gestionării riscurilor, care include evaluarea și controlul riscurilor de contaminare de la bazinele hidrografice până la sistemele de distribuție, se vor lua măsuri mai eficiente pentru prevenirea poluării apei. Măsurile preventive și de control vor reduce riscul de contaminare a apelor subterane și de suprafață, îmbunătățind astfel calitatea generală a ecosistemelor acvatice și protejând biodiversitatea.

Aprobarea Metodologiei va avea un impact profund și pozitiv asupra mediului, contribuind la protejarea resurselor de apă subterană, promovarea utilizării durabile, prevenirea și reducerea poluării. În ansamblu, prevederile metodologie vor asigura un mediu mai sănătos și mai sustenabil pentru oameni cât și pentru ecosistemele dependente de apele subterane.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul de act normativ nu a identificat alte impacturi și informații relevante.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
<i>5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i>
Proiectul hotărârii Guvernului privind metodologia de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană, transpune prevederile Directivei 2000/60/CE a Parlamentului și a Consiliului din 23.10.2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei și a Directivei 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării. Directiva Cadru privind Apa 2000/60/EC impune studiul, analiza și implementarea unui set de măsuri pentru atingerea standardelor de calitate numite „starea bună” pentru apele subterane aflate la risc, în vederea atingerii acestui deziderat standardizat la nivel european se impun măsuri de îmbunătățire a calității apelor subterane în special a cel utilizate în calitate de ape potabile, pentru a reduce tratarea acestora. Datorită faptului că Directiva Cadru privind Apa 2000/60/EC oferă doar un cadru general de acțiune, la nivel regional și național trebuie dezvoltate strategii concrete care să țină cont de condiționările și specificitatea locală. Astfel Directiva 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării vine cu detalii privind gestionarea apelor subterane. Astfel, prevederile Metodologiei stabilesc domeniul de reglementare al acesteia, care se referă la stabilirea modalităților de clasificare și evaluarea a stării corpurilor de apă subterană, în conformitate cu prevederile Directivei Cadru privind Apa 2000/60/EC și a Directivei 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării. De asemenea, proiectul de act normativ preia și armonizează și unele elemente ale Anexei nr. II (pct. (2)) din Directivă, în special ceea ce ține de apele subterane. Pct. 4, din Metodologie introduce definițiile „nivel de referință”, în conformitate cu art. 2 pct. (6) din Directiva 200/118/CE. Proiectul hotărârii de Guvern privind Metodologia de evaluare și clasificare a stării corpurilor de apă subterană preia și armonizează art. 4, 5, 7, 8; pct. (2) din Anexa II și pct. (2) din Anexa V Directiva 2000/60 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, CELEX: 32000L0060, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 327 din 22 decembrie 2000, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2014/101/UE, precum și art.1 alin (1), art. 2 alin. (6), art. 3 alin. (1), atr. 4, art. 5 alin. (4), Anexa III și Anexa IV din Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 372 din 27 decembrie 2006. Necesitatea evaluării și clasificării stării apelor subterane sunt stipulate și în ghidurile nr. 2 și nr. 18 din cadrul Strategiei Comune de Implementare a Directivei 2000/60 CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei. Astfel, se transpun criteriile de implementare și de punere în aplicare coerentă și armonioasă a acestor două directive care sunt conexe în actul normativ național. Proiectul național are drept scop continuarea procesului de armonizare legislativă pe

segmentul protecției și managementului integrat al apelor, prin avansarea gradului de transpunere a prevederilor Directivei 2000/60/CE și a Directivei 2006/118/CE, având ca scop continuitatea armonizării legislației RM cu legislația UE în domeniul mediului înconjurător, în speță, pe segmentul protecției apelor fiind elaborat în vederea implementării art. 46 alin. (3) al Legii apelor nr. 272/2011, act național armonizat cu directivele prenotate. În acest context, menționăm că transpunerea și implementarea Directivei 2000/60/UE și a Directivei 2006/118/CE este importantă în scopul realizării angajamentelor Republicii Moldova, ce rezultă din Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, Capitolul 16 „Mediul înconjurător”, Anexa XI ale Acordului de Asociere RM-UE.

Pentru a demonstra gradul de compatibilitate a proiectului hotărârii Guvernului privind metodologia de evaluare și clasificare a corpurilor de apă subterană cu Directiva 2000/60/UE și Directiva 2006/118/CE au fost elaborate tabelul de concordanță.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

În conformitate cu prevederile Directivei Cadru privind Apa 2000/60/EC și ale altor directive din domeniul apei este necesară modernizarea și dezvoltarea Sistemului Național de Monitoring Integrat al Apelor, ce reprezintă o etapă importantă în atingerea obiectivului comun reprezentat de „starea bună” a apelor.

În conformitate cu anexa II și V din Directiva Cadru privind Apa 2000/60/EC, informațiile furnizate de sistemul de monitoring al apelor subterane sunt necesare inclusiv pentru clasificarea stării corpurilor de apă (având în vedere atât starea cantitativă cât și calitativă); proiectarea eficientă a viitoarelor programe de monitoring; evaluarea schimbărilor pe termen lung datorită cauzelor naturale și activităților antropice; estimarea încărcărilor de poluanți transfrontalieri; evaluarea schimbărilor în starea corpurilor de apă identificate ca fiind la risc, ca răspuns la aplicarea măsurilor de îmbunătățirea sau prevenire a deteriorării; stabilirea cauzelor datorită cărora corpurile de apă nu vor atinge obiectivele de mediu și a impactului poluărilor accidentale; evaluarea conformității cu standardele și obiectivele ariilor protejate; cuantificarea condițiilor de referință pentru apele de suprafață.

Starea chimică bună a apelor subterane reprezintă starea chimică cerută în scopul atingerii obiectivelor de mediu pentru apele subterane prevăzute în articolul 4(1)(b) din directivă, aceasta însemnând starea chimică atinsă de un corp de apă de suprafață în care nivelul concentrațiilor de poluanți nu depășește valoarea cerințelor de calitate a mediului, stabilite în anexa I a Directivei 2006/118/CE, precum și în cadrul altor acte legislative comunitare ce stabilesc astfel de standarde la nivelul Comunității (Directiva 2013/39/UE). Standardele de calitate pentru mediu sunt definite drept concentrațiile de poluanți sau grupe de poluanți din apele de suprafață și apele subterane (care au o legătură hidrologică între ele), care nu trebuie depășite în vederea asigurării protecției sănătății umane și a mediului acvatic.

În proiectul de act normativ național au fost luate în considerare necesitățile în vederea implementării legislației UE.

Totodată în proiectul de act normativ național au fost stipulate și prevederile menționate în ghidurile nr. 2 (Identificarea corpurilor de apă) și nr. 18 (Ghid privind evaluarea stării și tendințelor apelor subterane) din cadrul Strategiei Comune de Implementare a Directivei

2000/60 CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei. Din aceste ghiduri au fost elaborate anexele nr. 3 și 9 – 13 la Metodologia privind clasificarea stării ecologice a apei și potențialul ecologic a corpurilor de apă. Astfel, se transpun criteriile de implementare și de punere în aplicare coerentă și armonioasă a prezentei directive în actul normativ național.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost publicat și poate fi accesat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului (compartimentul „ <i>Transparența decizională</i> ”, directoriul <i>Anunțuri de inițiere a elaborării deciziilor</i> ”) și pe portalul guvernamental particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-referitor-la-initiere-a-elaborarii-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-metodologiei-de-clasificare-si-evaluare-a-starii-corpurilor-de-apa-subterana/13503 La 17.02.2025 proiectul a fost lansat în avizare oficială, fiind plasat inclusiv pe portalul guvernamental particip.gov.md https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13972
7. Concluziile expertizelor
Urmare a lansării proiectului în procesul de avizare a fost supus expertizei de compatibilitate, iar prin scrisoarea nr. 31/02-126-2281 din 28.02.2025, Centrul de Armonizare a Legislației a remis avizul cu propuneri, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului. Concluzia declarației de compatibilitate este următoarea: „Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, se va asigura revizuirea clauzei de armonizare prin prisma observațiilor enunțate mai sus..” De asemenea proiectul va fi prezentat Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizelor necesare în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu este aplicabil, nu necesită operarea modificărilor în alte acte normative existente.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Nu este aplicabil, nu necesită măsuri suplimentare de implementare.

Ministru

Sergiu LAZARENCU